

SEK

...kereskedelmi...
...vot köz...
...keres...
...Cim a...
8209

...óná ló detail...
...minőségben...
...kötött szövött...
...naban egy be...
...teljesen...
...Hirnap...
...8210

...ség kiadó eset...
...vagy egész...
...Calea victo...
...m.

...onnal külön te...
...s, p...
...z, p...
...ezni Ba...
...u.

...és más szöve...
...zobban készit...
...sebb a javit...
...szöveg...
...gyház...
...arut eladá...
...8211

...er koszt jutá...
...kapható...
...al Park...
...12.

...rd

...l teát

...ár

...erzog

...4.

...árak mellett

...trony model-

...4.

...gele Ferd-

...tal szembe-

...att készülnék.

...letben!

A

...flan.

...illo 8.

ébe

dere) 15

& Comp.

ndéglőt a

zett helyi-

Comp.

mellett).

Dr. Ramasetter Róbert

I. Disztér 2. II. s.

Budapest

varon és vidéken...
Bukarestben...
Göteborgban...
Egy hónapra...
Egy szám...

UJ KELET

ESIDO POLITIKAI NAPILAP

1924 december 3 Szerda

Cluj-Kolozsvár ★ VII. évfolyam ★ 271. szám

5685. Kiszlev 6

Massoliní változásai

Jött, mint a fértőző, mint isten ostroma, akit az idők betöltésére jelölt ki a végezet. Jött, látott, ütött és győzött. Pályája semmi esetre sem mind-ansp, dialektikája elragadó volt; elragadó azért, mert ösztönének lázától: hirdette és betöltötte az erőszakot, melyet egy dol bódzói önek állító t oda a tömegeknek. Bzonyos, hogy aki tömegeket tud varázslatba ejteni, aki irányt tud szabni az idők szaggatott árjának, az nem lehet tehetségtelen ember és Mussoliní nem is az. De nem is hős, bármennyire Nietzsche vilija is mesterének, eszméjének. Mert ime neki is megvannak az ő változásai és a hési gesztuál mégis többre bontja a hatalmat, a megalkuvást, a politikai kaméleon-ságot. Abik a faciszmusban egy új hit, vagy vallási szomjúság reveselőjét látták, azok most kiabrándultan nézhetnek Mussoliní felé, aki a demokrácia nyomása alatt — demokráciát, a harc helyett — békét hirdet. Jó, jó, tudjuk, hogy ezek tulajdonképen örvendezni kelene. De mi lesz viszont az illúziókhál? Mi hősnek bízották, felvilágosodott abszolutistának Mussoliní, kíról sz volt a meggyőződésük, hogy bukása csak tragikus lehet, hogy bóként állhat csak felre, mint egy modern Gral lovag.

Milyen kegyetlen a csalódásunk! A volt szocialista szghár, egykori leporánusok le számaszotta, a valóságban egy prokonzul sze mével nézi a világot és bizony: Nietzsche mellett csak addig trított ki, míg a filozófiai állá fglalás reális eredményeket ejtett az ölébe. Bizony, bizony, a nagy korizkai filozófiatlan, nyers életészöne tmbel sz ő ereiben, bizony, bizony most látszik csak igazán, hogy a facisz mus, melyet ő hívott életre, mennyire távol esik minden vallási inspirációtól, pláne miszticizmustól.

És néki: nagy mester ő, tudja a legnagyobb tudásnak: a tömegek lélektanának. Horácus hirdett szavait: „gyűlölek alacsony tömeg és távlatralak”, ő a modern kor igényeihez alakította, mondván: „megvetlek alacsony tömeg és fehé snálak.” Felhasználak, ha kell: facista m lídia és terror oélsira, felhasználak a kor és a európai konstalláció igényeiz mértén a béke és a demokrácia séljaira. Mussoliní ur, prokonzuli ivadok és Machiaveli-tanítvány, ekként tagadja meg Nietzsche-t, hogy hű maradhasson — önmagáboz.

Szinte elrészekeryül az ember, ha olvassa azt a felhívást, melyel Mussoliní facista szervezethez fordul. Mintha egy javíthatatlan pacifista, egy olasz Jaurés szóanna mg a felhívásban. Még vallási elérkezelylés is csodul a sorokban, figyelmeztetve híveit, hogy tekintet el a közelöz szent évre, csend és rend legyen a terrorista berkeiben. E ybbéat pedig: meg kell tisztítani a facista pro, a „promitáló” elemektől, csendes munk t, erőszak nélkülséget kell a párt főcével kiítani.

Az ember azt várta volna, hogy hős gesztuálával a diktátor hekatombát csináltat az ellenzék vezéréiből és ime mi történik helyett: Mussoliní megelőzi Orlandót és Giolittit és a hatalomért — ő is demokráta-vezér lesz, a népszövetségi tarács büséges slepphordozója.

Kezdetben volt a hit, aztán jött az egyház. Kezdetben volt a facista erőszak, aztán jött konzerválása a hatalomnak, mely e pillanatban a faciszmus ellenpólusára: a demokráciára és pacifizmusra épít. Carlyle hősei nem a Mussoliní képmására teremődtek, ők csak a halhatatlanságot szomjazták. Mussolininak nincs épen kifogása a halhatatlanság ellen, de a halhatatlanságért nem áldozná fel a — hatalmat. Nietzsche-től megtanulta az akaratot — a hatalom megszerzésére s mikor ezt elérte, vissza-

A kolozsvári liberálisok elégedellenek a kormánnyal

A kormány kívánságára Lepadatu minisztert választották meg a tagozat elnökéül. Memorandumban tárlák fel sére meiket a miniszterelnök előt

(Cluj-Kolozsvár, december 2. Az Uj Kelet tudósítójától) Az Uj Kelet számolt be E dé y ben legerőzör arról, hogy a liberális part kolozsvári tagozatában B. nezon egyetemi tanár nak az előki tisztségről történt lemondása után súlyos válság állott be. Megirtuk annak idjén azt is, hogy a kormány végleg rendet akar teremteni a liberális párt kolozsvári tagozatában és ezért a kolozsvári liberális köröknek tudomására hoz a azt a kívánságát, hogy a tagozat előki tisztségét Lepadatu kutuszminiszterrel kívánja betölteni.

Az elnökválasztó ülés vasárnap délután zajlott le. A gyűlés teljes mértékben honorálta a kormány bizalmas jellegű kívánságát és Lepadatu minisztert választotta meg a tagozat elnökéül.

tért Róma tr de ójához, a Forum Romanum világnézetésh z: kenyeret és cirakuszjatekokat a népnek. Vagy modern kormánra alkalmasza: facista pmpat és megfelelő zaidot a dolozni nem-akároslak.

A nagy római hagnományt igenis új értelemmel töltötte meg Mussoliní — és ezzel ki is érdemelte a történelem elismerését. Valószínűleg keveset törődik azzal, hogy megrabolta a világot egy illuziótól, ha ő neki magának megmaradt a saját erejében való bizakodás illúziója.

Machiavelitől Mussolinig senki sem akadt, aki úgy beöltötte volna a hírhedt mondást: a cél szentesíti az eszközöket. A cél a régi maradt: a hatalom. Az eszköz változott csak, mely kezdetben az erőszak vala, most pedig átalakult pacifizmusra. Derék legény ez a Mussoliní, Cézár idejében vagy Brutus lett volna belőle, vagy G. lita, ese leg H. spánia prokonzulja. Az ember nem tudja irigyelni tőle a szerencsésjét... (s. l.)

Mit keresnek az angolok Egyiptomban

Irta David Lloyd George

Alábbi cikk, amely pregnánsan tükrözti vissza az angol álláspontot az egyiptomi kérdéssel, az amerikai United Press Association utján került a világsajtóba.

Bármilyen különöz szemponokból bírálják is el egyesek a legutóbbi egyiptomi eseményeket, annyi bizonyos, hogy a történeket nem értek senki sem megértészetten. Az, hogy az angol haderő f. parancsnokát Kairó utcán fényes nppal meggyilkolták és hogy a gyilkosok olyan könnyen elmenekültek, csupán a csuszpójt jelentik az események ama láncolatának, amelyek végül is ki kell kényszerítsék az angol kormányt, hogy ama polgárait, akik a kormány parancsára köteleseggüket teljesítik, megvédjje a merénylőektől. *Vannak sokan, akik azt vélik, hogy nekünk semmi keresnivalónk sincs Egyiptomban és Egyiptom éppen annyira „egyiptomi”, mint amennyire Nagybritannia „brit”.* De akárhogyan is vélekedjünk a kérdésről, egy dolog bizonyos: mindaddig, amíg mi hivatalnokokat küldünk oda, *kötelesek vagyunk a biztonságukról is gondoskodni.* Ezt az önmagától értetődő követelményt egyébként Mr. Roosevelt is kifejtette egyik beszédében, amelyet európai utja alkalmából 1910-ben mondott el Angliában. Akkori szavai annyira pregnánsan jellemzik a mai helyzetet is, hogy a legjobbnak tartom ide írtatni beszédének egyik részét:

— Önök — mondotta Roosevelt — huzsonnyolc esztendővel ezelőtt azzal a tiszteletreméltó szándékkal vonultak be Egyiptomba, hogy ott rendet teremtsenek. Vagy joguk van

kéül. A kolozsvári tagozat ezzel az aktuálisan alkotmányos színezetet adott a felülről jövő kinevezészerű kívánságának.

Az értekezleten az elnökválasztó aktus után csaknem valamennyi part felszólt. Az összes felszóltó a kormány iránti elégedetlenségüknek adtak kifejezést. Kifejtették, hogy a kormány nem respektálja Erdély érdekeit, nem halgatja meg az erdélyi liberális képviselők tanácsadó szavát és semmivel sem támogatja az erdélyi liberális sítót. *Emiatt a mostoha bánásmód miatt az összes erdélyi liberális körzetekben nagy az elkeseredés. A gyűlés elhárította hogy memorandum fogja feltárni az erdélyi liberálisok összes sérelmét és a memorandumot küldöttség útján jut átia a miniszterelnökhez.*

önöknek Egyiptomban lenni, vagy nem. Ha önök azt hiszik, hogy önöknek nincs joguk Egyiptomban lenni és önök nem kívánják a rendet ebben az országban helyreállítani, akkor feltétlenül vonuljanak ki Egyiptomból. Ha azonban úgy vélik, hogy a civiltás emberiséggel és népi tradícióikkal szemben fenálló kötelezettségük az ottmaradást parancolja önére, akkor minden szempontból tegyék eleget kötelezettségüknek. Mert nem a forma, hanem a lényeg fontos és ha önök Egyiptomban akarnak maradni, első kötelességük órádni a közbiztonságon, megakadályozni a gyilkosságot és mind-n olyan törekvést, amely direkt, vagy indirekt módon gyilkosságra vezet.

Roosevelt e szavaival valóban fején találta a szöveget. Beszéde annak idején nagy szenzációt keltett. Azok, akik megrémülnek attól a gondolatától, hogy a kellenetlen igazsággal szembe nézzenek, akkoriban fölötte megharagudtak, hogy a kényelmetlenül reális amerikai józan szavaink harására fell kell ébredjenek k. llemes álmaikkól. Mindaz azonban, ami azóta Egyiptomban történt, csak megerősítette ezt a próféciát. Ma el kell döntenie az angol népnek, hogy jogonak tartja-e Egyiptomban való maradását, vagy sem. Ha nem, akkor ki kell irtatnia az országot. Ha pedig a civilizáció és az angol birodalom egyiptomi megbízottjának tekintni magát, akkor minden erejével gondoskodni tartozik arról, hogy a rendet a jó közgazdasági segítségével fenn is tartsa.

Nincs a világ közvéleményének olyan felelős képviselője, amely Nagybritannia Egyiptom kiürítésére kényszeríthetné mindaddig, míg az egyiptomiok az önkormányzatra való képességüknek tanujelét nem adják. Az önkormányzati képeség művészetét egyetlen nép sem tudja egy emberlő slatt elmagyarázni, a ma élő nemzetek évezredek nehéz tapasztalatai árán sajátítottak el. Az okkupáció alatt autokratia módon és szupulus nélkül uralkodtak az egyiptomiokon. Fokról-fokra és tervszerűen jutottak a felhök szóhoz saját országuk kormányzásában és csak az angol rezsim alatt izlette meg az egyiptomi nép először a világi szabadságot. De nyugodtan lehet mondani, hogy csak az a hatalom, amely a szabadságnak ezt a fokát biztosította, tudja tartóssá is tenni a szabadságot. Ha az angol haderők kivonnának Egyiptomból, kaosz keletkezne az országban, amelyet előbb-utóbb katonai diktatura követne. Az idegen megszállás új periódusa pedig katasztrófális lenne az ilyenformán felzaklatott országra.

Egyiptom amelletl sokkal komolyabb veszedelemet jelent a világ számára, mintsem őrizet nélküli lehetne hagyni. Egyiptom nem csupán egy ország, hanem egyszersmind a Nyugatot Kelettel összekötő országoknak egyik kapuja is. Egy nyugtalanságot okozó kapu pedig

komoly védelmet jelent mindasok számára, akik a kaput igénybe akarják venni. Eppen ezért kell egy birodalomnak, amelynek kormányzóhelye Nyugaton, birodalmának nagy területei ellenben Keleten fekszenek, feltétlenül törődnie az egyiptomi kérdéssel.

A brit ok páció megfizetetlen szolgálatakat tett az egyiptomi népek. Csak az okkupáció előtti egyiptomi történelmet kell ismerjük, hogy meggyőződhesünk ennek az állításnak igazságáról. Az egyiptomi nacionalisták büszkeséggel szokták emlegetni a kedivék korlátlan uralmának letűnt korát. Nos Mr. Valentine Chrol értékes és világos munkájában alaposan kioktat arról, hogy mit jelentett ez a nacionalista paradicsom a földművelők számára, akik kilencz-tizedrészét alkotják az egyiptomi népek.

A legzörnyűbb bizalmasnyolás volt az egyiptomi nép osztályrésze. Korrupció, nyomorúság és a brutalitások özöne jellemzte az ugynevezett közigazgatást. Az angol kormány azonban nem elégedett meg csupán azzal, hogy a kedive-uralom gazdasági igazságtalanságait enyhítse, hanem önkormányzatra nevelte az egyiptomi népet. E öbök lokális autonómiát kapott az ország, amely autonómia egyre tövült, míg végre 1922-ben kihirdették Egyiptom függetlenségét. Valóban szerencsés-e, hogy azok a férfiak, akik vezérelt voltak a szabadságharcok, minden lehetőséget megteremtettek annak a bevezetésére, hogy nem értenek még erre a szabadságra.

A kérecs egyformán súlyos brit és egyiptomi szempontból is. Mindaddig, míg az egyiptomi nép nem bizonyítja be, hogy képes önt állami Kelet és Nyugat nagy kapuja között, addig a nyugati hatalmak nem mondhatnak le arról a mandátumról, amelyet most Anglia az ő nevében is gyakorol. Minden attól függ, lesz-e az egyiptomi vezéreknek elég bölcseségük, önmérsékletük és tehetőségük. Ha figyelembe fogják venni azt a speciális helyzetet, amely Kelet és Nyugat között elterülő országra vár, ha rásbrednek arra, hogy földrajzi helyzetük okozta védtelensége ellen egyedül Anglia tud segítséget nyújtani és hogy mind azt a szabadságjogokat, amelyben most is résztük van, egyedül Angliának köszönhetik, akkor be fogják látni eddigi magatartásuk dörességét. A brit kormány, dacára a provokációknak, még nem fenyegetőzik azzal, hogy Egyiptom függetlenségét felfüggeszti vagy annak mértékét korlátozza. Talán az első az alternatíva elé akarják állítani, hogy válasszon a kivonulás és a függetlenség felfüggesztésének lehetőségére között? A választás nem lehet kétséges.

Követelik a Zsidó Jogvédő Iroda fenntartását

Az erdélyi zsidó hitközségek szükségesnek tartják a jogvédő szervezet kiépítését

(Cluj-Kolozsvár, december 2. Az Uj Kelet tudósítójától) Megirtuk néhány nap előtt, hogy az Erdélyi Zsidó Jogvédő Iroda terjedelmes beszámoló készített el legközelebbi közgyűlésére, amelyen az elmúlt hónapokban tapasztalt indolencia miatt az iroda feloszlását akarta elhatározni.

A gyűlésen azonban, amit mostanában tartottak meg, hiteles, hogy az országgrész igenis az iroda fenntartása mellett nyilatkozott meg. A hitközségekhez küldött körlevélre ötvennégy helyről jött részint hivatalos átirat, részint sürgöny, amelyekben

erélyesen és határozottan követelik a Jogvédő Iroda további fenntartását.

E községek között van: Arad, Temesvár, Nagyvárad, Marosvásárhely, Szatmár, Dés, Nagyvárad és számos más nagyobb hitközség, amelyeknek vezetőségei fenntartás nélkül követelik az iroda további működését. Egyenesen megvárható, hogy a kisebb hitközségek mennyire ragaszkodnak ehhez az intézményhez, amely néhány hónapja fennállása óta bebiztosította az önkormányzatok számára, hogy az iroda mentette ki magát amiért nem küldött képviselőt és nem tudják kellőképpen támogatni az irodát, mert most riasztás fordított épített. De azért — írják — imé, itt van 500 lej, fogadják szívesen és ne ejtsék el a Jogvédő Irodát.

Egy másik kis hitközség Pankota, szintén nélkülözhetetlennek mondja átiratában a Jogvédő Irodát, amelyet ugyan nem tud megfelelő módon támogatni, de szolgálja egy hasznos idővel, amit a községben már megélt. Mind a hitközségi tagok, a legszegényebbre is ki kell rótni őt lejt. Olyan összeg ez, amit bárki adhat és ha az országgrész minden zsidója adná, az összeggel a Jogvédő Iroda javára, az iroda fenntartása már biztosított.

A közgyűlésen Ullmann besztercei rabbi is meg akart jelenni, de betegsége miatt nem tudta megtenni. Az iroda igazgatója, dr. Klein Miksa három, a közgyűlésben megoldandó problémára mutatott rá, amit súlyos hiba lenne elhanyagolni. Itt van első sorban a fellevezeti jelölési törvény, amely fölött a kisebbek és a közoktatásiügyi minisztérium között mostanában folyó és tárgyalások.

Erre az értekezletre az erdélyi zsidó községeket nem hívták meg

és e kérdésben a regálak képviselik azokat az erdélyi és borsági zsidó tömegeket, amelyeknek helyzetét a bukarestiek nem ismerhetik és nem tudhatják mi a kívánságuk. Másik probléma az

egyház és állam viszonyát szabályozó törvény, ahol szintén sok mondanivalónk lenne. A harmadik végül a zsidó rabbi- és tanítóképzés ügye. E tekintetben Erdély ortodox rabbijait súlyos sérelmek érik. Dr. Klein közlései arra indították az ortodoxok és a haladó zsidóság központi szervezeteit, hogy közös értekezletet tartsanak.

Fried József kolozsvári daján figyelmet keltő beszédben mutatott rá a hitközségek jogviszonyára, különösen pedig a rabbioképzés körül történő anomáliákra.

Jelmező volt a marosvásárhelyi rabbi, Paneth Mendel felszólalása. A zsidó ortodox irányzathoz tartozó lelképítőtől lesgozgatta, hogy

a Jogvédő Iroda eddigi működésében a legtozaféltetlenebb pártatlanságot tanúsította,

vallási kérdésekkel egyáltalán nem foglalkozott és egyenlő bánásmódban részesített ortodox és nem ortodox elemeket. A rabbi azzal is hangsúlyozta az iroda fenntartásának szükségét, hogy saját ki-jövedelméből nyomban ötszáz lejt ajánlott fel. Várad képviselője, Silberstein József hangsúlyozta, hogy abban az esetben, ha nem lenne Jogvédő Iroda, a helyzet megváltozna, hogy most létrejön. Rendkívül sok kérdés van szövegben, amit csak egyeztetéses eljárással lehet elintézni és ennek az egyeztetésnek legértékesebb reprezentánsa a Jogvédő Iroda. A kolozsvári ortodox hitközség elnöke, Adler Samuel kifejezte, hogy míg a cluj-i ortodox hitközség az iroda fenntartásához kilencven százalekkel járul hozzá, addig a többieknél a leg-súlyosabb indolenciát lehetett tapasztalni.

Legtöbb megérésre azok találtak, akik kijelentették, hogy a nagy hitközségeknek szinte történelmi felelősségük, hogy a kis hitközségeket védelmében részesítsék. A Jogvédő Iroda pedig leginkább kisemerek ügyes bafos dolgait intézte. A hatóságok részéről történelmi talpalkásokat leg több esetben a kiseremberek érik, a kiutasítások bajt leginkább őket érik, mert hiszen a jómótu ember könnyen vehet magának befolyásos ügyvédet, míg a szegény és éhheleten kisember azt sem tudja, melyik hatóságnál kell eljárnia. Szóval tették, hogy a gaballadó mentességek kivásával az iroda megmentette a zsidó egyházi intézmények alapjait, de a jövőben is szükség van ilyen munkára. Itt van mindjárt a legközvetlenebb feladat, a hitközségek joga a kantoralitis fődékekhez, amelyet eddig nem sikerült érvényesíteni.

A gyűlés úgy határozott, hogy dr. Klein Miksa

A sánta Fiske

Zsidó koldusregény (35)
Irtta Mendele Moicher Szforim Fordította Székely Béla XVI.

Fiske elbeszélése nagyon lehangolt bennünket. Alter egyre a homlokát dörzsölte, mintha viszketne és nagyokat sóhajtott.

„Hallja csak, Reb Alter, mondom neki nevetve — ez a Fiske biztosan szerelmes a pupos leányba, a dolog nem is olyan egyszerű!”

Mit is tagadjam? válaszolja Fiske. Tiszta részvéttől valóban nagyon megszerettem. Mindig odahuzott valami hozzá és ha már mellette ülhettem valósággal feledtem. Miért? Magam sem tudom, csak úgy... Beszélgettünk, vagy némán egymásra néztünk. Az arcára volt írva a jósága. Ugy nézett rám, mint egy hü testvér a szerencsétlen bátyjára, hogyha annak nagyon rossz kedve van. És amikor a részvét könnyei a szemébe gyűltek, egyszerre nagy melegséget éreztem a szívem körül. Csak gondolkodtam... Magam sem tudom, hogy mire gondoltam ezalatt. Valami a felkembem égött: „Fiske te nem állsz olyan egyedül a világon, nem vagy többé olyan elhagyott, mint a kő az országuton.” És forró könnyek gyűltek a szemeimbe.

A feleségemmel — igazi csuda — nem törődtem már annyit; nem sokat bántam a vörshajúval való dolgát sem. Bár még mindig felhuztam emiatt az orrom, de mégsem úgy, mint azelőtt. Némelykor ez a gondolat is eszembe ötlött: Mit szólnál hozzá Fiske, ha ma a feleséged azt mondaná neked: „Nos, elég volt a kóborlásból, ne telepednének le valamelyik városban?” Erre én mindenféle kifogást találtam ki magamban, nem válaszoltam és egyre csak rá gondoltam... „Mi lesz szegény-

nyel, a pupossal?” De hallják csak mi minden történhetik: Amikor a feleségem iránt hidegülni kezdtem és már nem törtem magam utána úgy, mint azelőtt, — ő lett irántam melegebb. Gyakran még jó is volt hozzám: olyan lágy, mint a tészta és a nyakamba borult. De ezt később mindig drágán kellett megfizessem. Azután egyre gyötört, hogy majd elöntött az epe, ezerszer jobban kintott, mint azelőtt, már az életnek sem tudtam örülni és inkább a halált kívántam magamnak. Mint ahogyan mondani szokás, már hidegem és melegem volt tőle. Nem tudtam megérteni, hogy mi van vele? Talán hirteleniben megbolondult? Később azonban olyasvalami történt, ami kifakasztotta a kelést. Egyszerre megértettem, hogy mi tüzelt feleségemben és mit jelentett a haragja. Gyalázat még el is beszélni.

Fiske egy pillanatra elgondolkodott... Azután nagy gyönyörűséggel vakarózni kezdett és így folytatta:

„Egyszer valamelyik kis városba érkeztünk és azonnal a hekdésben szálltunk meg. Én mondom maguknak, zsidók, hogy már nagyon sok hekdést láttam életemben és jól kiismerem magam közöttük, de mindegyik arany volt ahhoz képest, ahogyan ebben a városkában a hekdés kinézett. Még most is ha rá gondolkok, az egész testem viszketni kezd és vakaróznom kell. A hekdés úgy nézett ki, mint valami régi, bomladozó kocsmá. A falak oldalradültek, a fedél olyan volt, mint egy összegyűrt sapka, elől a tető az égnek állt, hátul pedig szinte a földet érte. Ugy nézett ki az egész épület, mintha rögtön össze akarna dűlni, hogy mint valami szemétdomb szétterüljön a földön. A városka lakói azonban rudakkal megtámasztották és rábeszéltek, hogy még álljon vagy száz és husz esztendeig. Egy kitört ajtón át előszo-

bába jutott az ember, melynek falai át voltak lyuggatva és ezeken át szűrődött be a világosság. A padló is lyukakkal volt tele; több helyen a kiöntött szennyviztől és a beomló esőtől bűzös pocsoltyák voltak, mert a romlott szalmatetőn beesett az eső. A földön szanaszét rothadt szalma hevert és közöttük mindenféle hulladék: szétszakadt zsákok, elrongyolódott gyékényszőnyegek, régi cipőtalpak, sarkok rozsdás szegekkel, cserépdarabok, eltört hordóabroncsok, kerékküllök, haják, csontok, kefék, nyirokseprűk és más hasonló dolgok. Ezek mind ott rothadtak és rettenetesen bűdösek voltak. Balról keskeny, csikorgó ajtó vezet egy szobába, melynek kicsiny, alacsony ablakai vannak. Az ablaktáblák legnagyobb részét betörték, cukorpapírral, rongyokkal helyettesítették, vagy pedig nagyon piszkosak, penészesek és az idő már zölddel és sárgával futotta be azokat; ez a szín épp úgy fáj az ember szemének, mint ahogyan a fület bántja, ha az üveget karcollják. A lemáló falak és a nagy kemence hosszában hosszú padok húzódnak, amelyek deszkái közönséges kecskelábakon, vagy cölöpökön nyugszanak. A falba a padok felett nagy cövekeket vertek be. A megfeketedett tetőről két kötél csüng le, melyeken egy rud lóg keresztben. A cövekekre és a rudakra a koldusok, akik gyalog vagy szekeren jöttek, kaftánokat, a nők ruháikat és a koldustarisnyákat akasztják fel és mindannyian, öregek, fiatalok, ott gubbaszkodnak ebben a szobában. A hekdés egyuttal kórház is, illetve az a hely, ahol a város beteg szegényei meghalhatnak. A felcser mindent megpróbál, amit csak tud: köpülőzöket és nadályokat rak fel, eret vág és a község költségén kiereszti a koldusok véré, amíg kilehelik tiszta lelküket és a hekdés-felügyelő, aki egyuttal sirásó is, végérvényesen eltemeti őket.

(Folyt. következik)

lemondásd
müködése
követik,
amelyet fel
nagyobb hi

huszont
egysége
az

A gyűlés e
ténnek. Itt
hanem az
erdélyi zsi
egyöntelér
zsidóság ha
errett l is f
gyűlés egy
.....

A hol a ká

Az erd
is, a szena
és feltűnő
kántor és
relmét. El
késit intog
gát. Így ju
egy péntek
kántorba b
hercegisas
este a zsin
szolgának i
alkalommal
hogy valam
pen a kirá
tehat nyilv

Egy mé
téssel szolg
hercegisas
iránt, meg
Nyugon szer
kintű emb
ség — de
zony kitalá
a széphanu
tudták Juli
beleavathoz
ismer akada
vábbra is e
ágashodik e

Körülbe
ami nagyon
szindég hi
elött, hogy
nékül ink
ucán. Az
péntek este
tudvalevőleg
imádkoznak
fiatal leány
ládoknál ser
királynő ca
be a lapokb
nyomán.

Utána j
land államfé
hiz a mese
nem a hol
hogy mindő
három nevel
soha még A
nem is volt
gógát és ne
lianna herce
szik barátö
lyesen spor
gordolt voln
központjába

F
r
k
Litteozky
f. hó
d. e. 10-6
Avram Ja

rtását

...kiépítését
...törvény, a be-
...A harmadik
...pő ügy. E te-
...súlyos sérelmek
...iditották az or-
...szervezeteit,
...
...figyelmet kel-
...jogviszonyára,
...és körül történő

...si rabbi, Paneth
...rtod x irányzathoz
...gy

...nüködéseben a
...atlanságot ta-

...nem foglalkozott
...ott ortodox és nem
...l is hangsúlyozta
...t, hogy saját kis-
...left ajánlott fel.
...sef hangsúlyozta,
...enne Jogvédő
...gy most létrejön-
...yagon. amit csak
...ései és ennek az
...essetése a Jog-
...hítköztség elnöke,
...míg a elaji orto-
...téséhez kilencven
...többször a leg-
...asztalai.

...tak, akik kijelen-
...ék szinte történeti
...g-ket véd. Istenben
...g leginkább kis-
...éve. A hatóságok
...egőbb esetben a
...barát leginkább
...ember könnyen
...det, míg a szegény
...dja, melyik ható-
...hogy a gabell-
...irodák megmen-
...alapjai, de a
...nakara. Itt van
...a hitközségek
...helyet eddig nem

...dr. Klein Miksa

...k falai át voltak
...tt be a világos-
...t: több helyen
...beomló esőtől
...romlott szalma-
...szanaszét röt-
...mindenféle hul-
...ngyolódott gyé-
...sarkok rozsdás
...ordóabrónsok,
...k, nyirokseprük
...ind ott rothad-
...tak. Balról kes-
...obába, melynek
...k. Az ablaktáb-
...cukorpapírral,
...pedig nagyon
...már zölddel
...ez a szín épp
...int ahogyan a
...ljk. A lemáló
...szában hosszú
...kái közönséges
...nyugszanak. A
...eket vertek be.
...csüng le, me-
...A cövekekre és
...log vagy sze-
...ruhákat és a
...mindannyian,
...dnak ebben a
...ház is, illetve
...zegényei meg-
...egpróbál, amit
...lyokat rak fel,
...kiereszti a kol-
...lelküket és a
...rásó is, végér-

lemondását nem fogadhatja el, hanem eddigi működéséért való köszönetének nyilvánítása mellett követelik, hogy megmaradjon az irada élén, amelyet feloszlatai a msi súlyos időben a leg-nagyobb hiba volna. Elhatározták, hogy

huszonöt napon belül összehívják az egységes gyűlést, amelynek határnapját az Uj Kelet utján fogják tudatni.

A gyűlés egybehívására az előkészületek megtörténtek. Itt fog előadni nemcsak az irodának sorsa, hanem az is, hogy milyen módon lehet most az erdélyi zsidóság egyetemesét érintő kérdésekben egyöntetűen eljárni úgy az ortodoxoknak, mint a zsidóság haladó részének. Az érdekeltséget figyelemmel eruttal is felhívjuk, hogy kísérje figyelemmel a gyűlés egybehívásának napját jelző közléseinket.

A holland királykisasszony és a kántor szerelme — kacs

Az erdélyi sajtó, közöttük egy kolozsvári lap is, a szenzáció legtarkább jelzőivel, terjedelmesen és feltűnő formában közölte az amszterdami zsidó kántor és a Julianna holland hercegné szerelmét. Elmondották, hogy a hercegné asszony egy kántort írogatott és meg akarta ismerni országát. Így jutott be az amszterdami nagytemplomba egy péntek este, ahol a kántort meghallgatni és a kántorba beleszeretni egy pillanat műve volt. A hercegné asszony eszentul heteken át minden péntek este a zsinagóga látogatója lett. Már a templom-
szolgának is feltűnt ez a látogatás és amikor egy alkalommal alaposan megnézte a kassasszonyt, rájött, hogy valamikor a királyné környezetében látta, éppen a királyné mellett, ahire nagyon hasonlított, tehát nyilvánvaló, hogy a királyné gyermeke.

Ey másik alkalommal a sors nagy meglepetéssel szolgált számára, mert beállított hozzá a hercegné asszony, érdeklődött a kántor családjá iránt, megudta, hogy özvegy és két gyermek spja. Nagyon szeretné konzervatóriumba küldeni ezt a kintő embert, — mondta ravaszul Julianna fenség — de a famesznek helyén volt az ezze és bizony kitalálta, hogy a hercegné asszony szerelmes a széphanu kántorba. De bezzeg otthon is megtudták Julianna prícesz szerelmét és az udvar is beleavatkozott a dologba. Azonban a szerelme nem ismer akadályokat, a hercegné asszony pedig továbbra is szövögeti a szerelme tonalát, hiába is égesedik ellene az udvari intrika.

Körülbelül ez a tartalma a romantikus esztendő, ami nagyon szép és megható, mindössze a való-
sínség hiányzik belőle. Nem valószínű mindenké-
élt, hogy hercegné asszonyok minden kíséret
nélkül inkognitóban járnának este Amszterdam
udvarán. Az mag egyáltalában lehetetlen, hogy
péntek este hölgy bejuthasson a zsinagógába, ahol
tudvalevőleg annál az istentiszteletnél csak férfiak
imádkoznak. Többször hazuról való elmaradásra
fiatal leányoknak, úgy tudjuk, rendes polgári esz-
kádónál sem divik, legkevésbé Vilma holland
királyné családjában. A bir ellenőrzetlenül került
be a lapokba, egy bécsi újság féltelmes híradása
nyomán.

Utána jártunk a dolognak és egy előkelő hol-
land átlamférfitől nem az ügy lényegére, mert
hisz a mese azonnal valószínűtlenné látzott, ha-
nem a holland hercegné asszonyról megtudtuk,
hogy mindössze tizenöt esztendő, aki Hágában él
három nevelőnője leiszizorubb felügyelete alatt és
soha még Amszterdamban nem volt. Ennélfogva
nem is volt alkalma meglátogatni az ottani zsiná-
gát és nem vezethette el szívét a kántornál. Ju-
lianna hercegné a királyi palotában vidáman ját-
szik berátnőivel, szorgalmasan tanul és szenvedé-
lyesen sportol. Nem valószínű, hogy valaha is
gordult volna arra, hogy egy hig romantikájú eset
központjába kerül, amelyből egyetlen betű nem igaz.

**Felsőbányai festők
reprezentatív
kiállítása.**
Litteozky Endre, Nagy Oszkár és L. Karusz
Bunka festőművészek kiállítása
f. hó 30-án — vasárnap
d. e. 10-órákor nyílik meg az „ARTA“ Strada
Avram Janou No 3. alatti kiállítási helyiségében

Véresen fojtották el az esztországi kommunista lázadást

A parlament hozzájárult az ostromállapot kihirdetéséhez. Hatvan kommunista halott

(Riga, december 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hivatalosan jelentik Revalból, hogy ott tegnap a kommunisták államcsínyt kíséreltek meg. Megtámadták a középületeket, a postát, állomást és távirtdát és ki akarták kiáltani a szovjetizációs társaságot. A lázadást sikerült előjtani és a rendet helyreállítani. A vidéki városokban nyugalom van. A kommunisták elesettjeinek száma jelentékeny. A rendőrségnek 18 halottja van. 60 lázadót elfogtak és a haditörvényszék elé állítják őket. A minisztertanács proklamálta az ostromállapotot és behívta a tartalékosokat. Akel, Esztország elnöke a parlamenti rend-
kívüli ülésén ismertette a tegnapi kommunista lázadásval kapcsolatos ellenintézkedéseket. A fhatalmat Laidonez tábornoknak adták át. Laidonez ismertette a kommunista támadás részleteit. A kommunisták a hadügyminiszter-
riumra bombáztak, megostromolták a kasszár-
nyakat és három tisztet álom közben meggyil-

oltak. Több katonai iskolai növendéket, a gárdaparancsnokot és több vasutast megöltek, a katonai repülőtéren két repülőt arra kény-
szerítették, hogy repülőgépen Oroszországba induljanak. A kommunisták fel akarták robban-
tani a revali vasutvonalat. A rendőrség hatvan kommunistát tartóztatott le eddig. Az eszt par-
lament jóváhagyta a hadállapot kihirdetését és Laidoneznek főparancsnokká való kinevezését. A revali puccskísérletről érkezett újabb je-
lentések szerint a kommunisták 5—10 tagu, gránátokkal és puskákkal felfegyverzett bau-
dákkel egyszerre intéztek támadást a kormány-
zósi palota, a parlament, az állomás, a rend-
őrség, a postaközpont ellen. A lázadás csak két óra hosszat tartott, mert a kormánycsapatok erőlyes fellépésére a kommunisták szétszaladtak. A halottak száma több mint 50. A rendet helyreállították. Az áldozatok között van Kark közlekedésügyi miniszter is.

Minimálisra csökkentik az ostromállapotot

Betiltották a kolozsvári diákság december tizedikére hirdetett ülését

(Bucuresti Bukarest, december 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután a hadügyminis-
teriumban Maráurescu hadügyminiszter, Tatarescu belügyi államtitkár és Cihoschi tábornok részvé-
telével értekezlet volt, amely elhatározza, hogy az ostromállapotot a lehető legminimálisabbra csök-
kenik. Eszerint a hadizónába tartozó falvakban és városokban a köz- és rendőri rendre való fel-
fegyvel a polgári hatóságok hatáskörébe fog tartozni. Az értekezlet után Cihoschi tábornok a sajtó
képviselőinek kijelentette, hogy az ostromállapotra ma már semmi szükség nincsen, mert a kisebbsé-
gek jó és lojális alattvalók. A legközelebb sor fog kerülni az ostromállapot teljes felfüggesztésére
is. Tatarescu miniszter ugyanakkor kijelentette a hírlapíróknak, hogy a kolozsvári diákságnak a
diákmozgalom évfordulójának megünneplését célzó, december 10-ére hirdetett nagygyűlést nem
engedélyezik.

Elsimult a Goldis-affér

(Timisoara-Temesvár dec. 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti párt temesvári tago-
zata ma délután Boca Sever elnökségével ülést tartott. Az ülésen Boca Sever a jelenlevők
tapsvihara közepette bejelentette, hogy a Gold-
is affér elsimult és a Goldis-frakció végleg
elfogadta és teljesen akceptálta Maniu javas-
latait.

A nagyváradi hitközség megbélyegzi rágalmozóit

Bizalmat szavaztak Nussbaum Sámuel elnöknek

(Oradeamare Nagyvárad, december 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Figyelemreméltó fejzete jät
szódot le vasárnap délután annak a harcnak,
amely évek óta dúl a nagyváradi ortodox hitköz-
ségben. A három évvel ezelőt megtartott hitköz-
ségi választásokon a nagyváradi Mizrahi a válas-
tásra kerülő mandátumokból 36 mandátumot nyert.
Az elmúlt évi választás alkalmával az újabb vá-
lasztásra kerülő 35 mandátummal abszolút töb-
ségbe kerültek a mizrachisták. Ugyanis 71 ké-
pviseletestületi tagból 65 taggal van a Mizrahi
képviselve. A kisebbségben maradt párt nem birt
belenyugodni vereségébe és különösen az utóbbi
időben sajtó és pamfletek útján rágalomhadjáratot
kezdett a mai vezetőség ellen.

gadságilag, mint kulturális teljesítményével fel-
virágozza, bicalummal és köszönettel adozik.
Javasolja továbbá: Mondja ki a képvisel-
testület, hogy mindazon képviselőtestületi és elő-
járásági tagokat, akik e fórumon kívül e testület
vezetőségét nyilvánosan, hamis jelszavak alatt meg-
rágalmozták, jegyzőkönyvi megrovásban részesíti
és jegyzőkönyvi rosszasát fejezi ki. A javaslatot
elfogadták.

Vasárnap délután közgyűlést tartott a nagyvá-
radi hitközség, amelyen a megjelent tagok médját
ejtették, hogy méltó választ adjanak az elhangzott
rágalmozásra, egyben igen meleg ünneplésben részes-
sítették Nussbaum Sámuel elnököt. A nagyváradi
hitközségnek már rég nem volt olyan megalmas
gyűlése, mint a vasárnapi, amelyet délután fél négy
órákor nyitott meg Nussbaum Sámuel elnök, aki
beszédében rámutatott az áldatlan harcokra, amik
a hitközség fejlődését gátolják, közszellemét elmér-
gesítik.

Welsz Vilmos beszéde után Leitmann Dező ki-
fogásolja Mezei József képviselőtestületi tag eljá-
rását, aki a sajtó és gyűlések nyilvánosságai előtt
azzal rágalmozta a hitközség vezetőségét, hogy alá-
assa a főrabbi tehintélyét. Beszéde közben jött a
terembe Mezei József, aki válaszában személyeskedő
hangot ütött meg, amit azonban az apostrofáltak
gyorsan és alaposan intéztek el.

Metszner Márkus talmudtudós felőrs beszédben
bélyegzi meg a nagyváradi hitközség vezetőségéről
és a hitközségről a „kinrekedtek” által terjesztett
pamfletet. Megállapítja, hogy soha Váradon annyit
chéder nem volt és annyi talmudoi nem tanultak,
mint éppen Nussbaum Sámuel elnöksége alatt.
Megállapítja még azt is, hogy minden képvisel-
testületi ülésen résztvevő és a főrabbi személye el-
len a képviselőtestületben soha senki nem nyilat-
kozott tiszteletlenül.

Wasserstrom Sándor beszédében támadja azokat,
ahik abban élük ki megukat, hogy szenvedélyese-
szítanak és ezzel az igazságot aláássák. A hitköz-
ség és képviselőtestülete érzéseiben és eselskedetei-
ben csak a testvéri szeretetet istápolhatja. Előg
bajunk és vergődésünk van nekünk aválta oda-
kúnn, itt bent egymás között adjunk teret valá-
sunk, legfőbb követelményeinek: a jószágnak és
megértésnek. Javasolja, hogy mindazon ténykedések,
amelyeknek célja a zsidó testvéri egység meghon-
tása, jegyzőkönyvi megrovásban részesítendők. Azon
előjárásággal szemben pedig, mely ily nehéz
napokban higgadt munkájában hitközségünket egy

A vita végeztével a közgyűlés egyhangulag
bizalmat szavazott Nussbaum elnöknek. A gyűlés
dajenná választotta Katz nyírmezi főrabbit, a
szilágyeomlyói gácn vejét, Nussbaum Sámuel meg-
köszönve az iránta megnyilvánult bizalmat, a gyű-
lés az esti órákban véget ért.

— Vasukonferencia Bécsben. Bécsből je-
lentik: Szerdán az utóállamok lengyel, olasz
és svájci kiküldöttek részvételével vasutkon-
ferenciát tartanak, melyeken az államközi vo-
nalak közvetlen díjazásairól tárgyalnak.

Vádolom XIII. Alfonz királyt

Egy nagy spanyol leleplezése a Janus-arcu királyról és barátjáról De Riveráról. A marokkói vereség kulisszatitkai

(Páris, december 2. Az Uj Kelet állandó tudósítójától.) A külföldi események iránt rendszerint közönyös francia közvéleményt is megmosgatta az a röpirat, melyet Blasco Ibañez, a világszerte ismert spanyol író nemrégiben adott ki a melyben megragadó közvetlenséggel és pokoli gunnyal írja le a spanyolok királyának: XIII. Alfonzának és kreaturájának: *Primo de Riverának* a spanyol nép ellen elkövetett merényleteit. Megdöbbentő gazdaságok kerülnek éles megvilágításba ebben a könyvben, melyet kétféle példányban Délamerikában nyomtak és csempészetten juttattak el a katonai cenzura alatt nyögő Spanyolországba. Természetesen maga Ibañez sem él hazájában, mert a diktatura száműzetésbe kényszerítette.

A könyv ezt a címet viseli: „A leleplezett XIII. Alfonz és a katonai terror Spanyolországban.“ A könyv dokumentumai, a megdöbbentő leleplezések a francia politikusokra és intellektuelekre nagy hatással voltak.

A Janus-arcu Alfonz

A könyv bevezetésében Ibañez rámutat arra, hogy a diktatura Spanyolországban végét járja. Katalóniában forradalmak tüze lángol fel, a cenzura kitiltotta a francia lapokat Spanyolországból...

Ibañez könyve érdemleges részét így kezdi: „Minden g zszéért XIII. Alfonzt vádolom.“ Ez a spanyol Alfonz — írja Ibañez — egy igazi spanyol Bourbons, aki mialatt a szenvedőt adja, a legnagyobb gazdaságokat követi el, hogy aztán minden bünt a miniszterekre toltasson. Egy habzburgi Vilmos császár ez az Alfonz, aki szereplési viselkedésében szenved, mindenbe beleártja magát — és rajong az egyenruháért. Kettőkor admirális, háromkor huszár, ötkor tüzér, hétkor póló-játékos. Mindszáttal Alfonz és Vilmos öszintén utálták mindig egymást. Ez az utálat akkor kezdődött, mikor Vilmos megvonta támogatását Alfonztól Portugália annektálásához. De Alfonz németellenes hangulatának a háboru végén szaktította. Az osztrák Mária Krisztina fia nem is lehetett németgyűlölő. Csak hogy Alfonz ravaszul csinálta a dolgát, úgy tett, min ha a maga részéről francia barát lenne, csak a közvélemény nyomasztása alatt nem dokumentálhatja ezt a vonulást. A francia követ előtt egyszer ezt a kijelentést tette: „Spanyolországban csak én és a császárné vagyunk francia barátok.“ (C öselek alatt Unamuno és társai értendők.) Ez az álcás, királyi gonosztevő a háboru alatt nem állott az Új hadseregnek élére sem állni. Ez egy egyenruhával többet jelentett és jelentette — a Nobel-békedíjat.

Közben nagyban érdeklődött a francia hadműveletek iránt, hogy a német attasénak tovább adja a kapott felvilágosításokat...

Alfonz üzletei

Alfonz mindig gondolt arra, hogy uralma nem fog örökké tartani. Ezért öreg napjainak nyugalmát busa tisztelekkel akarja biztosítani. Anyja a civillistából — írja Ibañez — tekintélyes összegeket rakott félre, amely, mintán pénzét egy Habsburgra bízta, elszórt. Alfonz, aki költetekező, másképen gondolt öreg napjaira. Részvényesnek csapott fel az ország legjövedelmezőbb társaságaiban, köztük egy rulett-bankban is. Elyszer *Pedrazával*, egy többzörösen büntetett bankárral akart Ö ensége üzletet kötni, de pénzügyminisztere megakadályozta terveit. Ekkor esküdött Alfonz bosszút minden alkotmányosságának és határozta el a diktatura „megerendezését“.

Közben — írja Ibañez — nagyzási mániája sem nyugszik Ö enségének. Felajánlhatja magá-

nak Rif protektorátusát. Rif Spanyol Marokkóhoz tartozik, ahol azonban még a marokkói szultánnak sem tudták megvetni lábukat. A rifiek persze nem kérték a protektorátusból, ezt be is bizonyították azzal, hogy a 100 000 főnyi spanyol hadsereget évek óta pafóli, melynek hadműveletét Alfonz irányítja — Madridból. A hadjárat első eredménye 12 000 spanyol hősi halott volt és még valami: Abdel Krimnek a rifek vezérének sikerült hadsereget a spanyol felszerelésből felszerelnie. H ába emel k fel a hadjárat ellen szavukat az államférfiak, Alfonz egyszerűen leszamarazza hadügyminiszterét. Mikor végül a parlament néhány kompromittáló iratot szerez meg Alfonz ellen: Ö ensége — mit tehetett volna egyebet — megadja Primo de Riverának a jelt az államcsínyra. A direktoriumnak első dolga a kompromittáló iratokat megsemmisíteni.

Primo de Rivera

A diktatura vezérének először Aguilera tábornokot akarta megtenni Alfonz, de ettől mégis elállott, mert a tábornok katonai becsületét egy pár pofon már előbb tönkretette. Így lett Primo de Rivera diktátor. Riverát azelőtt nem nagyon szerették a hadseregben, mert igen fiatalon lett generális. De mikor a tisztifüzetéseket felszemelte, egyszerre népszerű lett a honnyelmu tisztek között. Ezek a tisztek elfeledkeztek arról is, hogy rosszul illik Riverának a purifikátori szerep, akit azelőtt a legromlottabb tisztek ismertek, aki állandó vendége volt a legkétesebb hírű örömtényeknek. Rivera első lépése volt, hogy bevezette a modern inkvizíciót, a házme rendőrséget és vádat emelt Alba volt miniszterelnök ellen, aki természetesen elmenekült az országból. Bevezetett a levél- és telefoncenzurát s Unamunót egy magánlevél alapján száműzetésbe küldi.

De Rivera és Mussolini

Rivera ur eleinte spanyol Mussoliniaek titlálta magát. Erről a szerénytelen címről csak akkor mondott le, mikor Rómában magára dühösítette Mussolinét és Alfonz elkövette a világ legnagyobb baklövéseit, azt hogy beszédet tartott a Vatikánban, ahol a katolicizmus védőjének deklarálta magát, aki a pgnány mörök ellen nem fog átállani fegyverrel sem felépni. A beszédre a választ Abdel Krim adja meg, aki véresen elveri a spanyol hadsereget. Fenséges ura dicsőségét de Rivera is megirigyele és szintén beszédet tartott. Boros hangulatban bár, de azt a súlyos kijelentést teszi beszédében, hogy Spanyolország most már meggyugodhat, a háboruak a Rifbea vége lesz, a p nyolok vissza fognak vonulni arra a vonalra, ahol a háboru kezdeteke voltak. Ahogy ezt a Spanyolországhoz hű marokkói törzsek meghallották, azonnal Abdel Krimhez csatlakoztak. Ezzel a tettel tetőzte be — írja Ibañez — de Rivera az ő dicsőséges hadjáratát, amellyel Spanyolország a királynak kedveskedett. A hadjárat veszteségei emberanyagban és hadianyagban óriások voltak, amue leg jellemzőbb Abdel Krimnek az a kijelentés, hogy ő neki bizony nem kell senkitől sem beszerezni a hadianyagát, mert ilyesmit hagnak számára eleget a spanyolok.

Közeledik a vég

Benn az országban — írja Ibañez — a legszalmasabb állapotok, iskolák ahol nincsenek, ami van, azt is becsukják, mert senki sem látogatja. Az országot a jezsuiták özönlik el: új inkvizíció veti előre árnyékát. Krupp-k és Stinnesék egész Spanyolországot a kezükben tartják, beun az országban vígan gyártják a

hadiszereket, Szavillában Zepplin gyárakat állítanak fel.

Mind ezek ellenére azonban XIII Alfonz és generálisai tisztában vannak azzal, hogy már nem tarthat sokáig gyászos uralmuk. Ezért vetik rá magukat mohón a pénzügyűzésre, amivel öregségüket biztosíthatassák. Spanyolországban szerte forradalmak és lázongások tüze lobbanak fel — írja könyve befejezésében Ibañez — a köztársasági mozgalom egyre erősödik és nincs messze az az idő, mikor a háboruban koronáját vesztett tizennyolc uralkodó mellé tizenkilencediknek odakerül — Alfonz is.

Fischer Ernő

A magyar parlamenti botrány epilógusa

Az ellenzék nem vesz részt a házszabályrevízió tárgyalásán

(Budapest december 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlést a házszabályrevízió tárgyalása során még mindig az Eskütt ügy hullámai tartják izgalomban. Az ülés meguyítása után a képviselőház elnöke bejelentette, hogy ötvennél több képviselő kérte a sürgősség kimondását. Örfy Imre előadó ismertette a javaslatot.

Ezután Hegymegi Kis Pál az ellenzéki szövetség nevében deklarációt olvas fel, amely ismerteti a pentesi ülésen történeteket és a botrány ódiáját az ellenzék nevében Szeitovszky elnökre kívánja háítani. Az elnök e deklaráció szerint, házszabálytervvel akadályozta meg az ellenzéki képviselőket indítványainak megvételében. Megállapítja a szövetséget ellenzék, hogy a képviselőház elnöksége és többségi pártja a kormányal egyetértésben természetesen arra törekedett, hogy a házszabályrevízió tárgyalását megfosszák az ellenzéki érvekkel képviselő szónoktól. A deklaráció kijelenti, hogy az ellenzék a házszabályrevízió tárgyalásában nem vesz részt s azért azt érvényesnek nem fogja elismerni.

A deklaráció felolvasása után az ellenzéki képviselők elhagyák a termet.

Bethlen miniszterelnök az ellenzék deklarációjára válaszul tagadja, hogy a kormány pénzügyi és politikai diktatúra törekednék. Azt állítja, hogy ő tükös és nem titkos társaságok diktatúráját türi. Komikus megállapítás ez akkor, amikor éppen most a vádlottak padjára kerültek azok, akiket évek után végre megérdemelten sikerült odaültetni.

A jogrend Magyarországon, igenis, helyre van állítva. S talán éppen ennek a megszokott ellenzéki vádoló fegyvernek elvesztése az egyik oka, hogy az ellenzék nem tudja megtartani a nyugalomát s olyan szélsőségekre raudatja magát, mint ez a visszavonulás. Mindamellet sajnálattal vessz tudomásul, hogy a demokratikus ellenzék visszavonult a parlamenttől. Az ellenzék részvétele itt nem jog, hanem kötelesség.

A deklaráció arról beszél, hogy a kormány a panamavádak elől akar elbujni. Ezeket a panamavádakat a parlamentben a vádlottak védőügyvédjei és más politiai inrikusok hozták azzal a céllal, hogy a maguk képtelenségét a házszabályrevízió elleni objektív küzdelemre ezzel elleplezzék. Bethlen kijelenti, hogy minden panamavád ellene nevezéses dolog, mert hiszen ő maga volt az, aki Eskütt Lajos elfogatását kezdeményezte.

Lehet, hogy ez a letartóztatás igen sokaknak kellemetlen volt. Ha azonban valakit ebből az alkalomból támadni lehet, akkor bizonyára nem ő az. Ennek a pernek a lavináját ő indította meg és határozottan kijelenti újra, hogy nem nyugszik addig, amíg minden bűnös el nem vesszi méltó büntetését.

Beszéd végén Bethlen kijelenti, hogy nem engedti magát megakadályozni abban, hogy rendületlenül haladon tovább eddigi küzdelet céljai felé.

Gyermekét, hogy meg ne fázzék, saját lakásán, speciális lámpájával **lefényképezi,** karácsonyi megvívásokkor clesón vállal

Gárdy Imre, Str. Saguna 20. (v. Bartha Miklós u.) Cluj. — Telefon 7-28.

A női divat legszebb anyagai állandóan nagy választékban. — Elsőrendű anyagok. Szolid árak!

Grünwald és Steiner
női divat különlegességek áruháza.
~ Cluj, Piața Unirii No 12. ~

HIREK

As Uj Kelet az egyetemese erdelyi es banskai tudósag napilapja... Szerkesztők: Sziskalaj Janos es dr. Marton Erse.

Mesterségesen rendezték meg a monstre kémkedési affert. Bukaresből jelentik: A bukaresti monstre kémkedési por mai tárgyalásán...

A kormány jelöltje hatszáz szavazattal vezet a dési választáson. A dési pótválasztásra őrjáti apparátussal készült fel a liberális és a nemzeti párt is.

A havazás következtében megrongálódtak a telefonhuzalok. A hírtelep beaott erős havazás nem csak a vasúti forgalmat nehezítette...

A francia akadémia új tagjai. Párisból jelentik: A francia akadémia az elmúlt esztendőben déleán választotta meg három tagja elhatalosítása...

Amikor a magyar Akadémia ajánl Budapestből hozza a táviró a hírt, hogy az Akadémia, akinél nyilván a stoc-holmi Nobel bizottság érdek...

Szerdán folytatódna a munkásszabadsiskola előadásai. A múlt héten engedély hiányában elmaradtak a munkásszabadsiskola előadásai.

Óriási vihar Nizzában. Nizzából jelentik: Az elmúlt éjszakán óriási vihar pusztított, amely óriási károkat okozott.

A Zsidó Árvagondozó nagyváradi konferenciájának programja. Jelentés eseménye lesz az erdélyi zsidó közéletnek a Zsidó Árvagondozó központi konferenciája, amelyet e hó 8-án tartanak még Nagyváradon.

A trónörökös látogatása Temesváron. Temesvárról jelentik: Károly trónörökös ma délután 1 órakor Temesvárra érkezett.

Szombaton adják át a kirkatversenyen nyert okleveleket Szombaton délelőtt osztja ki a kolozsvári Szatal Nevelőintézet polgármesteri hivatalban a kirkatversenyben díjakat nyert kereskedők között a kitüntetett okleveleket.

Te jes a megegyezés Egyiptom és Anglia között

London, december 2. A Reuters ügynökség jelentése szerint az angol külügyminisztériumban megerősítik azt a hírt, hogy Egyiptommal a megegyezés teljesen létrejött.

Az egyiptomi parlament tiltakozása a román parlament előtt

Bukarest, december 2. Enok felolvassa az egyiptomi parlament táviratát, amelyben kéri, hogy a világ összes parlamentjei tiltakozzanak Anzlia agresszív politikája ellen.

Ezután Lupu szólalt fel, aki mindennek előt az agrárreform visszaállítását tette szóvá. Véleménye szerint a kormány működése abban merült ki, hogy a falvakat ötvenezer csendőrral és százhuszezer korosmával ajándékozta meg.

A Nobel díj zsidó nyertesei. A Nobel-díjat 1901 óta kilencvennyolc esetben osztották ki százhuszonnégy személy és három intézmény számára.

A dévai helyicsoport ujjászervezése. Az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség dévai csoportja a napokban tartotta ujjászervező gyűlését, amelyet különösen az tait jelentősége, hogy azon a szövetség elnöke, dr. Fischer József is megjelent.

Hittörzsei elnökválasztás. Szászrégenből jelentik: Dr. Rosenfeld Salomon hittörzsei elnöknek más városba való elköltözése következtében új elnököt választottak, mely Keszner Móra esett. Alaklók Mendel Lidor lett.

A gherlai Aviva-Barisszia kulturstélye. Az Uj Kelet megemlékezett a szamosújvári Aviva és Barisszia kulturstélyéről, amely november 16-án folyt le a legnagyobb sikerrel.

A gyergyószentmiklósi Aviva-Barisszia hangversenye. Gyergyószentmiklósi tudósítók jelentik: A Barisszia 29-ikén, szombaton este a Lőrinczy szálloda nagytermében műsoros hangversenyt rendezett.

A kivándorlás örvényében. Vár Imre az egyetlen magyar nyelven író riporter, aki a politikailag és gazdaságilag legkritikusabb időben járta be Délamerika államait, hogy a helyszínen tanulmányozza a kivándorlás ügyét.

Fejfajás oka sokszor a székrekedés. — használjon Purgot eredeti dobozban.

Értesítés kóserhus ügyben! Az ortodox hittörzsek hascsarnokában (v. Timar-u. 1. szám) a következő régi ársában méreik ki a kóserhus: marha, növekedésárma 32 lej, szopóborju 40 lej klg.ként.

ppsalin gyárakat áll... an XIII Alfonz és... z a hárszabályre... z Uj Kelet tudósít... az Eskütt ügy h... az ellenséki... nem vesz részt... ellenzék kép... ellenzék deklaráci... a kormány pénzügyi... az állítások... a hárszabályrevisió... el elplézzák Betlen... volt az, aki Eskütt... igen sokaknak... valakit ebből... or bizonyára nem... ját 6 indította meg... hogy nem nyugosk... el nem veszi méltó... lentli, hogy nem... abban, hogy rea... ddtigi kiüzött cél... a 20. (v. Bartha... Telefon 7-28... einer... áruháza... o 12.

KÖZGAZDASÁG

Megbénult a tojásexport

A vámemelés nem csökkenti a belföldi árakat, de lehetetlenné tette a kivitelet. Szükség van hűtőházak felállítására. A tojás export statisztikája

(Cluj-Kolozsvár, december 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminiszter a belföldi fogyasztásra szolgáló tojásdrágulás következtében, mint azt már jelentettük, a tojás kiviteli vámját 1 lej 50 banról 3 lejre emelte fel. A vámemelésre nézve a kolozvári tojásnagykereskedők között az a vélemény, hogy a kormány ez az intézkedése semmiesetre sem fogja elérni a kívánt eredményt, a tojás belföldön nem lesz olcsóbb, ellenben teljes mértékben megbénította és lehetetlenné tette a tojásexportot.

Tavaly télen egyáltalán nem volt tojás-exportunk — mondotta az egyik kereskedő — és mégis 6 lejre emelkedett a tojás ára. Az idén pedig 5 lejért bőven lehet a piacra kapni, tehát semmi szükség sem volt erre az intézkedésre. Télen egyébként mindig tojás hiány van, ezt pedig csak úgy lehetne meggátolni, ha több modern hűtőházat létesítenének a város támogatásával, amelyben külföldi városok mintájára több ezer láda tojást helyeznének el tojás-szezon idején, vagyis amikor olcsón lehet még vásárolni. A hűtőházak által frissen tartott áruval aztán bármikor lehet ellenulózni egy a drágaságot, mint a hiányt.

A városi tanács ennek idején nem fogadta el a tojásexportőrök ilyen irányú ajánlatát, aminek a következményét természetesen most a fogyasztók közönség éri és érezni fogja akkor is, ha a kormány egészen beszüntetné az exportot. A termelést csak az export ösztönzi, de az export megbénítását célzó intézkedések következtében be kellett szüntetnünk a tojás-zsák működését, a termelők pedig nem fognak egy pár tojással bejönni a városba, minek következménye az lesz, hogy a tojás hiány még nagyobb mértékűt fog ölteni. Nehezen megszerveztük a külfölddel az állandó összeköttetést és fentartottuk a külföldi piac nagy konkurrenciája dacára is. Az export megszüntetés folytán azonban bizonyos, hogy el fogjuk veszíteni régi külföldi összeköttetéseinket.

Ha elővesszük Románia mai területét alkotó résznek tojásexport-statisztikáját, úgy látni fogjuk, hogy a régi román királyság területéről exportáltak:

1909 ben	5 946 000 kgr.
1910 ben	6 850 000 "
A régi Magyarországból exportáltak:	
1912 ben	30 800 000 kilogramot
1913 ben	35 800 000 "
1914 ben	35 800 000 "
1915 ben	35 800 000 "
1916 ben	26 800 000 "

amiből Erdélyre és a kapcsolódó részekre, ha csak egyharmadot is vesszük akkor is átlag tízenkétmillió kilogram tojásföldesleg esik. Ha a regát átlagos évi hatmillió és a csatolt területek átlagos évi tízenkétmillió kilogram tojását összeadjuk, akkor az évi tízennyolcmillió kilogramot eredményez. Ezzel szemben a helyzet az, hogy Romániában a különböző kormányintézkedések teljesen megbénították ennek a cikknek a kivitelét és ezáltal nemcsak a kereskedelem és az ország szeved horribilis kárt, de nincsenek meg azok a feltételek sem, amelyek a termelés intenzívebb tételére ösztönkélnék a termelőket.

Baromfiállítást Budapesten. Budapestre jelennek: A városi Iparosnokokban december 6-án nyílik meg az országos baromfiállítást. A kiállításra a konzulátusok útján a szomszédos államok érdeklődés közönségét is meghívta a rendezőbizottság. A kiállítás rendkívül érdekesnek és tanulmányosnak ígérkezik, mert az ország valamennyi fajbaromfi-termelője részt fog venni a kiállításon.

Amerikai tőkével villamosítják az osztrák vasutakat. Bécsből jelentik: A „Neue Montagsblatt” arról értesít, hogy dr. Günther Erndt, a szövetségi vasutak igazgatóságának elnöke több amerikai bankárral és pénzeszakkal másfélmillió osztrák korona kölcsön felvételéről tárgyal. Ennyi kell ugyanis az osztrák szövetségi vasutak vonalainak villamosítására. A tárgyalások eredménnyel kecsegtetnek.

Bélyegben kell fizetni az állatátírásdíjakat. A földművelésügyi minisztérium 81250. számú rendeletével értesítette a kerületi és megyei állategészségügyi hatóságokat, hogy az állatátírásnál a járulatok (marzalevek) átírásának díját szentül nem készpénzben, hanem erre a célra készült zootechniai bélyegben kell leróni. Az új bélyegek most vannak készülőben és január hónapban kerülnek forgalomba.

Ritz Károly marosvásárhelyi cég kényszerregezési ügye. Marosvásárhelyről jelentik: Szombaton tárgyalta a marosvásárhelyi törvényes Ritz Károly kényszerregezési cég kényszerregezési kérelmét. A cég kétmillió-hatszáz-lej aktívával szemben alig kétszázharmincezer lej passzívával rendelkezik. Százszázalékos ajánlatot tett hitelezőinek azzal, hogy tartozását egy éven belül fizeti ki, azonban erre az időre kamatmentességet kér. A hitelezők az ajánlatot nem fogadták el és ezért a bíróság újabb ajánlatra szólította fel a céget, melyet december 13-ig kell benyújtania.

Jugoszláviában módosították az exportdeviza és valutarendeleket. Belgrádból jelentik: A pénzügyminiszterium rendeletet adott ki, amelyben módosítja a jelenleg érvényben levő valuta- és devizarendeleket. Az új rendelet értelmében a Narodna Banka a jövőben nem köteles megvásárolni az exportőrök által beszolgáltatott devizák és valuták egyharmadát, csak az esetben, ha beigazolódott, hogy az exportőrök által bemutatott csekket a külföldön már beváltották.

A mai valutapiac

A mai napon fel-lénkült a devizapiac. A kereslet különösen a nyugati értékek iránt volt számottevő. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 350—355, magyar korona 375—380, cseh korona 5-95—6-05, francia frank 10-90—11-00, svájci frank 89-00—89-10, dollár 198-00—200-00, angol font 985—940, olasz lira 8-80—8-90.

Valutapiac december 2-án:

Bukaresti Devizák: Páris 1090, Berlin — London 928, Newyork 198-75, Róma 872-25, Zürich 88-70, Bécs 28-00, Prága 600, Budapest — Zürich. **Nyitási Zárati:** Berlin 125 7/8—123 1/2, Amsterdam 209-00—209-50, Newyork 517-75—517-75, London 3403-00—3403-00, Páris 2825-00—2842-00, Milano 2252-50—2252-50, Prága 1555-00—1552-50, Bukarest 69-50—69-50, Belgrád 755-00—750-00, **Bukaresti 265-00—265-00** Város 100-00—99-50, Bécs 72-97—71-91.

Párisi tőzsde: Bukarest 9-20, Zürich 353-00

Bécsi marhavásár. (Siborsky és Fia cég jelentése.) A bécsi marhavásárra felhajtás volt 2695 darab. Ebből romániai árú volt 495 darab. Az árak változatlanok, irányzat lanyha.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
Wien — Előállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Huskületemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

Szolid kiszolgálás

IZRAEL & Co.

Cluj, Calea Victoriei No 2. szűcs és szőrmeáruháza

10% Nagy karácsonyi és újévi vásárt rendezünk 10% árengedménnyel 10%

Dus választék mindenféle szőrmeben, ruhaprémekben.

Szolid kiszolgálás

Szőrme és fonalfestés! **„KRISTÁLY” KELMEFESTŐ-GYÁR** **Szőrme és fonalfestés**

Telefon 500 **CLUJ** Telefon 500

Lloyd 3166

Megkezdődött

végeladás-

karácsonyi vásár

„AU PRINTEMPS”

ruházban

Strada Memorandului (Unio-utca) No 11.

nál is olcsóbban kerül egész raktárkészletünk eladásra. Oriási választék minden ruházati cikkben.

az állatáírású... 81250. erületi és megyei... gy az állatásár... áírásának díját... erre a célra... kell leróni. Az új... és január hónap...

helyi cég kény... elytről jelentik: helyi törvényezék... zeregyezési ké... lej aktívával... mezer lej passzi... ajánlatot tett hi... egy éven belül... kamatmentességet... fo adták el és... e szolgáltatta fel a... benyújtania.

tták az export... trádból jelentik: adotti ki, amely... levő valuta- és... rtelmében a Na... megvásárolni... devizák és val... ha beigazolódott... tti csekket a kül...

iziac... zizapiac. A keres... volt számottevő. Osztrák korona... 80 cseh korona... 1-00, svájci frank... 000, angol font...

2-ás: 90. Berlin — 872-25, Zürich... udapest — 1257/s — 23%... York 617 75 — Páris 2825 00 — 252 50, Praga... 69 50 Belgrád... 265 00 Varsó...

Zürich 353 00... orsky és Fi... a felhatalás volt... volt 495 darab... yha.

Fiai cég... Saborskysöhne... Saborsky József... emények címe... rossmarkthalhe.

de és... stés

egész... l-... z-... kben.

S... 11.

A marosvásárhelyi polgármester meg... lebb zte az agrarbizottság határozatát. M... rosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi agrar... reform bizottság szombaton értekezletet tartott. Az... értekezleten Dandea polgármester a város nevében... tiltakozott a város tulajdomból kiszakítandó terü... letek bisajátítása ellen. Kijelentette, hogy a város... belterületen tervezett bisajátítások ellen felebbeszt... jelent be és így a telekhelyek kiosztása ügyében... egyelőre további lépések nem tehetők.

A cukorgyárak ellenőrzésére bizottság... alakult. Buzarestből jelentik: Az ipari és keres... kedelmügyi miniszter a cukorelosztás és a cukor... árak ellenőrzésére bizottságot küldött ki, amelynek... tagjai a bukaresti kereskedelmi és iparkamara el... nöke, Marbe cukorgyáros Popescu iparügyi vezér... igazgató és Rietz Niculescu kereskedő. A bizottság... feladata többek között a cukorgyárak termelési... költségeinek megállapítása, valamint a cukoreloszt... tás és a forgalmi árak ellenőrzése.

Hitelezői értekezlet a Tamási-cég fize... téseptelenségi ügyében. A Romániai Hitelezők... Vede ylets összehívására a Tamási cég fizetőkép... telenségi ügyében a hitelezők tegnap értekezletet... tartottak. E határozatként, hogy közös beadványban... fogják kérni a törvényszéktől, hogy az ügyvéd... gyogyonfelügyelő mellett egy kereskedőt is nevezzen... ki a leltár és fizetvély felvilágosítására. Egyéb... ként azonban az a hangulat alakult ki, hogy a... hitelezők nagy többsége elfogadja a felajánlott... egyezséget.

Visszafelezték a mintavásár kiállítók ál... tal befizetett helypenzösszeget. A holoszári... mintavásár rendező bizottsága most készítette el a... mintavásár zárószámadást is, amelyből látniuk, hogy... a helypenzbevetel az előirányzott összegszerűen lej... helyett határozottan jócskán alacsonyabbra esett. A... rendezőbizottság értekezletén a gyáriparosok szö... vetéséért, hogy az összegszerűen lej felüli összeg a... kiállítók rendelkezésére áll. Ha azonban az összeg... visszafizetésére nem reflexiálunk, úgy ebből az... összegből mintavásári alapot fog létesíteni a keres... kedelmi és iparkamara.

Palmay Sándor kényszerregegyezési ügye... Palmay Sándor kolozsvári divatárkereskedő... cég kényszerregegyezési ügyében, a legutóbbi... tárgyaláson a hitelezők 73 és fél százaléka az... egyezség elfogadását mellett szavazott. Egy min... d nkt bizonyosra vette, hogy a bíróság hely... ben fogja hagyni a többségi döntést. Annál... meglepőbb a bíróságunk az az állásfoglalás, hogy... a hitelezők meghallgatására december... 18-ára új termust tűzött ki. Ezt a fo du... latot az a körülmény idézte elő, hogy a hite... lezők az egyezési ajánlat elfogadását val egy... id-jüleg elutasították, miszerint ezt csak azzal... a feltétellel fogadják el, ha Palmay garancát... vállal, hogy az egyezési ajánlatát tényleg be... le tartja. Amennyiben ezt nem tenné meg abban... az esetben fen artják igényüket követelésük... kiegyezésére. Miután a kényszerregegyezési el... járási ilyen feltételes egyezséget egyáltalán... nem ismer, a bíróság a december 16-iki tár... gyaláson minden külön feltételre való tekintet... nélkül fogja az egyezési ajánlat elfogadásá... szellett a hitelezőket megzavarítani.

Holtponton a Lőblé-szerzők kényszer... egyezési ügye. Nagyváradról jelentik: A Lőblé... lé-szerzők hit lezői értekezletet tartottak, amely... értekezleten a könyvek felolvasására kiküldött... bizottság terjesztette elő jelentését. A hitelezők a... bizottság jelentése alapján már hajlandóak mutat... kozták a felajánlott egyezési ajánlatot elfogadni,... amikor egyik győri szerzők képviselője, Argó... igazgató, olyan hárommillióes követeléssel állott elő, amely az eddigi követelések között egyáltalán... nem szerepelt. Ezt az újbb követelést a megjelent... hitelezők nem akarták elismerni és ennek követ... kértében holtpontra jutottak a kényszerregegyezési... tárgyalások.

HASZNALJON CSAK "DURA" ELEMÉKET!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

* Hevesi Piroska "klasszikus" koncertje. Óriási érdeklődés előzi meg Hevesi Piroska... zongoraművésznek hét/ö "Bach-Beehoven" est... jét. Műsorán Bach és Beehoven legjobb és... itt még nem ismert művei kerülnek bemutat... tóra az illusztris művész által. A koncert az... unitárius kollegium dísztermében folyó hó 8-án,... htfőn este 8 órakor lesz megter va. Jegyek... korlátolt számban még kaphatók a Lepage... könyvkereskedésben.

Színházi iroda közleménye

A házasságok az éjben köttetnek. Rend... kívül mullatságos vigjáték premierje lesz estü... törőn este a színháznak. Uathó Kálnán vig... játéka A házasságok az éjben köttetnek izes, magvaros és derűs vigjáték, melyben a vidéki... életet ríjzolja biztos hatással az úró. Humora, kedélye állandó derűségben tartja a közö séget... Aktár Urokon Csahó Kálnán tavalyi sze... zomban adott vigjátékát látták, azok bzo yosan... megnézik ezt az újabb vigjátékát is, mely ta... lán még színesebb több derűvel megítélend rab, mint az Uj Rkon. A ss-repők gondos előké... születek után ma már teljesen készen várják az... e ó dá: papját. Baróti Erzs, K. Tóth Erzs, L... zó Aranka, Marsi Gizi, Miklós Margit, Hoykó, K... ény, Cselle, Frata, Minályfy jat... sák a vezető szerepeket.

A Waldhauser Kerpely vonósnégyes szomb... baton este fél 10 órakor tartja meg hangversen... nyét a következő műsorral: Bartók: Quartett No 1. op. 7. Lento attacca, Allegretto. Introd... uzione. Allegro vivace. 2. Mozart: Eine kleine N... chtmusik. A legro, Roma z, Menuetto, Ron... do. 3. Beethoven: Quartett C dur op. 59. No. 3. And... ante con moto. Allegro vivace. And... ante con moto, quasi allegretto. Menuetto, Allegro molto. A világhírű quartettet Kolozs... vár seneéértő publikuma is ismeri és azok, akik a kamarazenét évelik, nagy gyönyörűséggel... fogják hallgatói a négy kiváló művész játékát.

A nagykapusi-k vendéggjite a Sarga Csikóban. Vasárnap délután és este fogják a nagykapu i műkedvelők a Sarga Csikót bemut... tati. A Falu Rosz után érthető az a nagy érdeklés, a melylyel a publikum viselkedik a nagykapusi k iránt. Ez lez az első bemutatója a nagykapusi k Sarga Csikójának, mely elő dá... sok után Budapesre mennek és ott is el fog... ják játszani a két népszínművet. A dé utáni elő... dást rendez, az esüt pedig premiere-hely... árrakkal tartja meg a színház.

A MAGYAR SZÍNHÁZ ÉVVI MŰSORA

Szerda: Árvácska (Ujdonság 7-edzer. Neményi Lili... vel, D. Jka Magittal, Frata G-z val, Bánvász Istvá... nal, Leóvey Leóval, Bérlet-zünetben Ren... des helyarakkal. Sorozatszám 153) Csütörtök: A házasságok az éjben köttetnek. (Ujd... on... ság előszór. R ndes helyarakkal. Premierbérlet 22. szám, Sorozatszám 154.) Péntek: A házasságok az éjben köttetnek. (2-odszor. Napi bé let 39 szám Sorozatszám 155.) Szombat d u fel 4 órakor: Vig özvegy. (Mérsékelt helyarakkal. Sorozatszám 156) Szombat este 7 ó atok: Csóko jon meg. (Ujdonság 4 edzer. Előadás kezd e kivétel sen 4 órakor. Bérlet-zünetben Sorozatszám 157.) Szombat este tel 10 órakor: A Waldhauser-Kerpely vonósnégyes hangversenye. (Bartók Béla, Mozart, Beehoven-műsor. Premier-helyarakkal. Premier-bérlet 23. szám. Sorozatszám 158.) Vasárnap d u fel 4 órakor: A sarga csikó. [A nagykapusi paraszt-műkedvelők előadása. Kamaraszegi táncokkal és népszokásokkal. Leánylopás, fonó... estély. orsó hivaltás. Estü helyarakkal. Sorozatszám 159.] Vasárnap este 8 órakor: A sarga csikó. [A nagykapusi paraszt-műkedvelők előadása. Premier-helyarakkal. Napi bérlet 40 szám. Sorozatszám 160] Hétfő: Három gracia [13-adszor. Bérlet-zünetben. R ndes helyarakkal. Sorozatszám 161]

MOZGÓK MŰSORA

Select mozgó. Szerda, december 3. Premier. Koenigsmark. Monumentális szalondráma, a modern életből. I. Réz Pierre Benoit regénye után. Főszerepben Bougette Duffas és Svetislav Petrovitch. Urania mozgó. Szerda, december 3. Premier. Marian. Egy színésznő története, 5 felvonásban, Annie Vivanti regénye után. Főszerepben Francesca Bertini. Apolló Mozgó. Szerda, december 3. Disztingel csodát. II. rész. 8 felvonás. A leopardok barlangja.

Hirdessen az Uj Keletben!

KARÁCSONYI NAGYVÁSÁR MEGKEZDÖDÖTT SZABÓ JENŐ női divalkülönlegességek áruházában Cluj, Cal. Reg. Ferd. 5. TELEFONSZÁM 4-79.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyzseri közlésnél egy szó 8—, vastag betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej, a listakeresőknek 30% kedvezmény.

Intelligens i. r. urilány szelíd, a le előzést folytatna egy hozzáillő fiatal emberrel. Cím „Gyógyvirág” jellegű viselkedés. 8216

Egyedülálló 40 éves intelligens i. r. magánti ziviseő komoly ismeretséget óha t egy olyan 20—36 év közötti, csak jobb házból származó urival, esetleg özvegy, 1—2 gyermekkel, kinek módában állana egy megfelelő jövedelemmel járni áshoz jutni. Csak teljes címmel ellátott leveleket „Boltig jövő” jellegű a kiadóba kéretnek. 8215

לקים שאנאר יוקש שיש
סודיה אשר לו קול ערב תשלים
תקש שיש
הדק 8214

Részvénytársaság keres az nni beépére könyvelésben és minden nni ir dai munka atozban jártas el őradú nő munkserőt Román nyelvben való já tassa g feltétlenül meg kíván a tti. Ugyanottgyakorlati bírő elarató lea y is filvetfik. Szentéve az jleutkezhethi naponta 2—3-ig A p-d-ut 40. 8217

Gyárhelyiség kiadó esetleg részben vagy egészen eladó. Calea Victoriei 185 szám.

Egy szép komplett ebédő, magas, tőrös divany és egy szép 3x4 méts szőnyeg eladó. „Chneider, Str. Magana, (Bartha Miklósu 24.)

Keresünk két 3 db ny leAtm. Cornwalkazát 50—70 négyzetméterest, egy kb. harmincöt HP. gőzgépet, egy legalább tízezer nyolc méter magas hatvan centiméteres vas-kéményt, gőzfűtőtestet, lehetőleg vörösréz belső fallal, autoklavot, vákuum kő-züléket, lette collos plungerpumpát 10—12 cm. dugat utámérővel, egy drb 21a huszot egy-a Ganzhengersizéket, hasábszíkat, kb. 300 kg-os teherfelvonót hét méterig, nyoc köbméteres viz artanyt, egycollo lég-zivattyút (kompressor) n o c e n i n é t e r dugattyuátmérővel és egy kb. hat kilowattos dynamót 110 voltra. Árjánaletot technikai adatokkal kérünk: B. Jogh Lipót főmérnök, Timisoara, Dó sautca ciure. 8207

Eladó egy nikkelezett férfi kocsolya. Ertekezni a kiadóhivatalban.

Tisztviselő, vó's községi jegyző, kereskedelmi végzett, román nyelvtudással á lást keres. Cím a kiadóban. 8209

Teljesen önálló detail-üzletvezető minőségben keresünk a kötött szővött áru szakmában egy tevéasá lás müt eladás t-kin-tetében teje-eu já tas 28—3 év körü. i. r. vala u nőti-n fi. talember Román. Magyar és német nyelv-isen e et meg-ivá tatik. Fényképpel, referenciakkal eddigi működés megjelölésével el t ut. jánatokat „Havas-ág” jelleg alatt „Lóbl Hirlap.roda Arad” tova: bit. 8210

A LEGJOBBAN OTTOGAGEL TEASÜTEMÉNYEI

Zeiss Busch Rodenstock
szemüvegkülönlegességek
KUN MÁTYÁS FIA
1876 óta fennálló üzletében,
Cluj, Calea Victoriei No. 2.
orvosi rendelés, minta vagy választás szerint kaphatók

Zsák PONYVA
vétel! Kiadó: **Albala Izso Timisoara**
11, Piata Traian 2. szám. Sörényacim: Albala Timisoara-Fabris
Intimbarba telefon 60

GALVANI
A LEGJOBB ELEM
Gyártja: GALVANI-gyár Timisoara

Karlsbadból közvetlen importált
porcellán és Steingut- edények
éttermi, kávéházi- és háztartási felszerelések, csiszolt préselt és fuvott üvegáruk, lámpaárak, demyohn, gyógy-szer és betöltésűvek legelőnyösebben beszerezhetők:
Ausländer Lajossal Cluj
Piata M. Vitezuil (volt Széchenyi-ter) 39. Telefon 954

Szép és tartós
játékok
a legolcsóbb áron csak a
Gyermekek Paradisomában
a legrégebbi és leghíresebb játékraktárban kaphatók.
Cím:
LINDENBERG
Bucuresti, Strada Smardan 12.
Oktatójátékok nagyobb gyerekek számára
Karácsonyfadisz

Rador 2445

Tüzita
Stotter
Telefon 800. Apritva és
ölszámra legolcsóbban.

Berinderi
Királyi udv. szállító
Féltelműhatatlan csokoládé és bonbon

Double raglanok
férfi- és fiuruhák
M. Neumann
cégnél Cluj, Piata Unirii
14.

Szerke
hiva
Cluj-K
L. Pop
Telefo
és kis
Ka. N.
A kézi
szerke
szedők
ad

1924 d

A
Mé
vagy i
jára e
pérezü
egész
olális
hány
érvet,
a hiva
hányzá
is meg
An
Arát, n
urát u
ták me
kiemb
vel, a
minimá
betegs
gondok
a vasu
minday
osztály
szes po
célja, h
ne lelje
szottá
degre f
A t
pal a p
nagy z
lőkat é
ügyi és
kiderül
ista sze
tert. E
tetszető
nak, h
gulas p
ut az
kedett,
értékü
lea oka
lényege
és hűsö
hatkozó
Ezt a
— miér
szárló é
vásárló
jobban
a vasu
feltétlen
a szolgá
Lény
magyará
mint az
ar nagy
be az
szóló be
azért, h
lott egy
hogy a
értékbe
lej érté
portékáj
amely k
értékeln
nem szö
a dohár
szempon
Alig
a lej és
ujabb zu
a monop
csaknem
emeléséb
matemat
ez a zub